

екологічних проблем. Екологічні заходи не тільки підвищують екологічну обізнаність, але й надихають на активні дії на користь довкілля. Вони показують, що кожен з нас може стати зміною, яку хочемо бачити у світі, починаючи з маленьких кроків у повсякденному житті.

Основним завданням проведених заходів є підвищення свідомості молоді щодо гармонічного існування людини з природою, продовження формування екологічної культури та поняття органічного життя, розширення поняття студентів про довкілля і прищеплення бажання бути у своєму довкіллі турботливим господарем. Тому так важливо поширювати екологічну освіту та свідоме ставлення до довкілля.

У цілому, створюються стійкі взаємозв'язки між активною молоддю Тернопільщини для втілення практичних соціально-екологічних проєктів, що зменшують або компенсують антропогенний вплив на довкілля та призводять до системних сталих змін у громадах і молодіжній культурі.

Джерело:

1. Проблеми екології і роль бібліотек в екологічному вихованні населення: огляд / ЖОУНБ ім. О. Ольжича, наук.-метод. відділ; уклад. О. В. Костюченко; ред. вип. Г.Й. Врублевська. Житомир, 2016. Ч.1. 32с.

УДК 014:37.013.74 (438)

Кропочева Наталія Миколаївна

Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського
Київ, Україна

МІЖНАРОДНА СПІВПРАЦЯ В ГАЛУЗІ ОСВІТИ І ПЕДАГОГІКИ: БІБЛІОГРАФІЧНИЙ КОНТЕКСТ

Упорядкування вторинних інформаційних ресурсів, передовсім бібліографічних видань, відображає найбільш значущі проблеми сучасної освіти та педагогічної науки.

Найусталеніші традиції в репрезентації досліджень у зазначеному аспекті мають бібліографічні посібники, упорядкування яких є одним із пріоритетних напрямів дослідницької діяльності Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського (надалі – ДНПБ України), науково-дослідного центру з питань галузевого бібліотекознавства, бібліографознавства, книгознавства [3].

Тематичний спектр бібліографічних видань, оприлюднених на вебпорталі ДНПБ України, відображає науково-інформаційний потенціал вторинних структурованих потоків, що в узагальненому вигляді репрезентують стан розробленості та представлення інформації в тій чи іншій галузі знань. Розміщені на ньому ресурси різних бібліографічних жанрів користуються заслуженою увагою освітян, бібліотечних працівників мережі освітянських бібліотек МОН України і НАПН України. Ними послуговуються також науковці, науково-педагогічні працівники, студенти та учні закладів освіти. До того ж слід сказати, що з-поміж користувачів бібліографічних видань є представники інших країн Європи, Азії, Північної та Південної Америки. І це надзвичайно важливо для розуміння значимості та

затребуваності цих ресурсів для мотиваційного задоволення від виконання професійних обов'язків.

Серед різноманіття видового, тематичного та змістовного складу зупинимо погляд на тих публікаціях (виданнях), що так чи інакше зорієнтовані на міжнародну співпрацю науковців, освітян, бібліотечних фахівців, зокрема українсько-польську співпрацю в галузі освіти і педагогічної науки. Хронологічну канву розвідки датовано таким проміжком часом: від 2012 р. до 2025 р. Особливу увагу зосереджено на періоді з 2022 р. і дотепер.

Вивчення та широке інформаційне оприлюднення здобутків українсько-польського співробітництва знаходить своє відображення у діяльності ДНПБ України засобами інформаційних ресурсів освітнього спрямування, зокрема упорядкування тематичних оглядів, довідково-інформаційних видань, електронних презентацій, проведенні спільних заходів з участю бібліотечних працівників Республіки Польща за сприяння ВГО Українська бібліотечна асоціація, відображення діяльності наукових бібліотек Республіки Польща на сторінках наукових видань, сайтах наукових бібліотек [1].

У табл. 1 представлено кількісні показники бібліографічних видань ДНПБ України, що відображають відомості про типовидовий склад інформаційно-бібліографічних ресурсів, підготовлених і оприлюднених упродовж 2012–2025 рр.

Таблиця 1

**Бібліографічні посібники з питань українсько-польської співпраці в галузі освіти,
упорядковані фахівцями ДНПБ України**

№ п/п	Назва ресурсу (бібліографічного видання)	Тип ресурсу	Рік оприлюд.	Освітня б-ка, яка підготувала видання
1	Освіта і педагогічна наука України і Польщі. 2005–2024 = Edukacja i nauka pedagogiczna Ukrainy i Polski. 2005–2024	наук.- допом. бібліогр. показч.	2024	ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського
2	Освіта і педагогічна наука України і Польщі. 1991–2015 = Edukacja i nauka pedagogiczna Ukrainy i Polski	наук.- допом. бібліогр. показч.	2015	Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського
3	Освіта Польщі	рек. бібліогр. список	2012	ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського

З наведеного зрозуміло, що великі за обсягом інформаційних матеріалів, зі значними хронологічними межами та глибоко структурованим змістовим навантаженням науково-допоміжні бібліографічні показники, що відображають документи про українсько-польську співпрацю в галузі освіти і педагогічної науки, підготовлено спільними зусиллями бібліотечних працівників ДНПБ України, Національного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова (нині – Український національний університет ім. М. П. Драгоманова). Логічним і водночас очікуваним продовженням зміцнення науково-дослідницької співпраці, сприянню міжкультурному обміну та поглибленню співробітництва, що особливо проявляється в критичних ситуаціях, насамперед, в умовах повномасштабної війни РФ проти України, є подальша науково-дослідна робота щодо упорядкування бібліографічного показника про розвиток співробітництва та

взаємодопомоги в освітній, науковій, культурній та соціальній сферах, що найбільш розгорнуто відображено в оприлюдненому 2024 р. науково-допоміжному бібліографічному покажчику «Освіта і педагогічна наука України і Польщі. 2005–2024 = Edukacja i nauka pedagogiczna Ukrainy i Polski. 2005–2024» [2].

У бібліографічній продукції мережі освітянських бібліотек НАПН України і МОН України представлено науково-допоміжні біобібліографічні покажчики, що містять інформацію про творчість видатних науковців, учених-полоністів, підготовлених фахівцями наукових бібліотек Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка, Житомирського державного педагогічного університету імені Івана Франка та Київського столичного університету ім. Бориса Грінченка. Науково-допоміжний бібліографічний покажчик, підготовлений одноосібно О. Карпенко, містить документи щодо розвитку опіки в Польщі у порівняльно-педагогічній ретроспективі (табл. 2).

Таблиця 2

**Бібліографічні видання,
укладені науковими бібліотеками мережі освітянських бібліотек**

№ п/п	Назва ресурсу (бібліографічного видання)	Тип ресурсу	Рік оприлюднення	Освітянська б-ка, яка підготувала видання
1	Януш Корчак – педагог-новатор, письменник, публіцист	бібліогр. покажчик	2023	КЗ ЛОР «Львівська обласна науково-педагогічна бібліотека»
2	Бруно Шульц (1892–1942)	біобібліогр. покажч.	2018	Дрогоб. держ. пед. ун-т ім. Івана Франка
3	Шльосек Франтішек – учений, педагог, громадський діяч	біобібліогр. покажч.	2018	Ін-т пед. освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна
4	Карпенко О. Опіка над дітьми у Польщі у порівняльно-історичній ретроспективі (1900–2016)	наук.-допом. бібліогр. покажч.	2015	Дрогоб. держ. пед. ун-т ім. Івана Франка
5	Володимир Олегович Єршов : біобібліогр. до 35-річчя наук. діяльності та 60-річчя з дня народж. : [укр. вчений-полоніст]	біобібліограф. покажч.	2016	Житомир. держ. пед. ун-т ім. Івана Франка
6	«Kawa i książka» – художня польська література	бібліогр. список	2020	Житомир. держ. пед. ун-т ім. Івана Франка
7	До 220-річчя від дня народження Адама Б. Міцкевича (1798–1855), польського поета	інформаційний огляд	2018	Бібліотека Рівненського ОІППО
8	Педагогіка серця (до 140-річчя від дня народження Януша Корчака (1878–1942), польського педагога, письменника, лікаря)	бібліогр. список	2018	Наук. б-ка Глухівського НПУ ім. О. Довженка
9	Юліуш Словацький і Україна (до 210-річчя від дня народження Юліуша Словацького (1809-1849), польського поета)	бібліографічний огляд	2019	Наук. б-ка РОППО

10	180 років від дня народження Елізи Ожешко (1841–1910), польської письменниці)	Бібліографічний список	2020	Бібліотека Рівненського ОІППО.
11	Педагог - новатор» (до вшанування пам'яті з дня смерті Януша Корчака)	бібліографічний список	2020	КЗ ЛОР «Львівська обласна науково-педагогічна бібліотека»
12	Художні світи Генрика Сенкевича» (до 175-річчя від дня народження Генріка Сенкевича (1846–1916), польського письменника)	каталог	2020	Наук. б-ка РОІППО
13	Педагогіка серця» (до дня народження Януша Корчака (1878–1942), польського лікаря, педагога, письменника, публіциста)	список літератури	2022	КЗ ЛОР «Львівська обласна науково-педагогічна бібліотека»
14	Тадеуш Левовицький – учений, педагог, громадський діяч	біобібліогр. покажч. до ювілею видат. польського вченого	2012	Київ. ун-т ім. Бориса Грінченка

Тематичний спектр «малих бібліографічних форм» представлено бібліографічними, інформаційними оглядами, бібліографічними рекомендаційними списками, упорядкованими бібліотечними працівниками наукових бібліотек закладів вищої освіти і післядипломної педагогічної освіти. Видатні особистості, – Юліуш Словацький, Генрік Сенкевич, Януш Корчак, – представлено в історичному зв'язку європейської та української культур.

Висновки. Викладені відомості про бібліографічні видання, підготовлені бібліотечними фахівцями упродовж 2012–2025 рр., що відображають публікації про українсько-польську співпрацю в галузі освіти і педагогічної науки, розглянуто в аспекті створення бібліографічних ресурсів ДНПБ України як координаційного центру мережі освітянських бібліотек і, власне, освітянських бібліотек. Насамперед, це стосується створення інформаційних ресурсів в руслі репрезентації напрямів науково-дослідної співпраці, а саме: організації українсько-польських Форумів, організації спільних наукових конференцій, проведення стажування, академічних обмінів між українськими та польськими науковими установами; популяризації спільної культурної спадщини, оприлюднення бібліографічних видань, присвячених педагогічній спадщині видатних педагогів та мислителів, відображенні соціальних та освітніх практик в умовах воєнного стану.

Українсько-польська співпраця в діяльності мережі освітянських бібліотек представлена значним тематичним та жанровим складом бібліографічних видань – від «малих форм» до упорядкування персональних покажчиків та науково-допоміжних бібліографічних покажчиків.

Зазначимо, що серед освітянських бібліотек, що долучаються до упорядкування бібліографічних видань, є бібліотеки закладів післядипломної педагогічної освіти, наукові бібліотеки класичних університетів та обласні науково-педагогічні бібліотеки. Зазначене дозволяє зробити такий висновок: освітянські бібліотеки цілеспрямовано відображають суспільно значущий контекст, формуючи нові тренди та використовуючи кращі традиційні практики.

Джерела:

1. Крочева Н.М. Бібліографічна реконструкція польсько-української співпраці в галузі освіти і педагогіки (деякі аспекти підготовки бібліографічного покажчика «Освіта і педагогічна наука України і Польщі. 2005–2024») / Н. Крочева // Інноваційна педагогіка. – 2024. – Вип. 67, т. 2. – С. 273–278 – Бібліогр.: с. 277–278 (22 назв.). – Режим доступу: <http://surl.li/tnwhn> (дата звернення: 02.10.2024). – Назва з екрана.
2. Освіта і педагогічна наука України і Польщі. 2005–2024 = Edukacja i nauka pedagogiczna Ukrainy i Polski. 2005–2024 : бібліогр. покажч. / [передмова: Я. Лащик, Н. Ничкало, Л. Березівська ; упоряд.: Л. Пономаренко, Н. Крочева, Т. Павленко ; наук. ред. Л. Березівська ; бібліогр. ред.: Л. Пономаренко] ; НАПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського. – Київ : Юрка Любченка ; Варшава ; Вінниця, 2024. – 446 с. – Текст доступний також в Інтернеті: <https://dnrb.gov.ua/ua/?ourpublications=41595>.
3. Стельмах Н.А. Біобібліографічна серія «Академіки НАПН України» як важливе джерело інформаційного-бібліографічного забезпечення розвитку педагогічної науки. Наукові праці НБУВ. 2011. Вип. 11. С. 616–621. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/9189/1/nrbuimviv20113152.pdf>.

УДК 024:[004+659.2]

Котенко Катерина Юрївна

студентка 4 курсу спеціальності 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа

Науковий керівник **Політова Олена Аркадійвна**

кандидат історичних наук, завідувач кафедри інформаційних комунікацій

факультету української філології, культури та мистецтва

Київський столичний університет імені Бориса Грінченка

м. Київ, Україна

ОНЛАЙН-ГРА ЯК ІНСТРУМЕНТ ЦИФРОВОГО БРЕНДИНГУ БІБЛІОТЕКИ

Стан постійної боротьби із внутрішніми та зовнішніми загрозами прогнозовано мав спричинити сповільнення темпів цифрової трансформації держави, проте Україна демонструє стабільне зростання рівня цифровізації, що підтверджується покращенням позицій у рейтингу Online Services Index міжнародного дослідження E-Government Development Index — з 2018 року Україна піднялася на 97 позицій та посіла п'яте місце у 2024 році. Важливим етапом у цифровізації бібліотечної сфери стала розробка Рамки цифрових компетентностей для бібліотекарів та Цифрограму для бібліотекарів на платформі Дія.Освіта. Використання цифрових технологій та нових підходів у залученні користувачів є для українських бібліотек умовою існування та конкурентоспроможності на ринку інформаційних послуг. Відповідні кроки держави у підвищенні кваліфікації бібліотекарів є сприятливими для трансформації свого іміджу у суспільстві та розширенні користувацької аудиторії за допомогою цифрового брендингу.

У контексті бібліотечної діяльності в Україні тема використання онлайн-гри в системі цифрового брендингу досліджена частково. Теоретичні та практичні аспекти цифрового маркетингу розкрито у роботі Слободяника А., Могилевської О., Романової Л. та Салькової І. [1]. Поняття цифрового брендингу підприємства як складової комплексу